

De maktesløses arena?

FNs Klimakonvensjon ble etablert under Rio-toppmøtet for Miljø og Utvikling i 1992. Den er per i dag signert av 197 av medlemslandene. Hvert år møtes landene til «The Conference Of the Parties» – forkortet COP. Den første fant sted i Berlin i 1995, ledet av Angela Merkel – den gang vesttysk miljøminister. Ifølge biografier brøt hun ut i gråt under forhandlingene som holdt på å gå i stå, men klarte til slutt å få til en avtale – noe som i ettertid betegnes som ett av hennes stolteste øyeblikk.

Høydepunkter i møteserien er COP 3 i Kyoto i 1997 der Kyoto-avtalen ble vedtatt. Hovedmålet her var å redusere klimagassutslipp til **«et nivå som hindrer farlige menneskeskapte forstyrrelser av klimasystemet»**. Videre COP 21 i Paris i 2015 der Parisavtalen ble vedtatt. Her er hovedmålet å **«begrense den globale oppvarmingen til to grader og tilstrebe å stoppe på 1,5 grad»**.

Så langt har klimakonvensjonen ikke klart å oppnå sine egne målsettinger. I 2017 satte verden ny rekord i utslipp. Temperaturen har økt med mer enn én grad over førindustriell tid og øker nå med ca. 0,2 grader per tiår. Stans av oppvarmingen på 1,5 grad synes uopnåelig, og stabilisering på to grader krever en dramatisk reduksjon av klimagassutslippene.

Mandag starter COP 24 i Katowice i Polen og varer fram til 14. desember. Er møtet viktig, og vil det kunne snu utviklingen i riktig retning?

I min tid i FN skrev jeg i frustrasjon en kronikk om klimatoppmøtene jeg kalte «de maktesløses arena». Her møtes miljøministre med god innsikt og kunnskaper om det de selv betegner som en av menneskehetens største utfordringer. De aller fleste med ønske om å oppnå konkrete resultater og å snu utviklingen i bærekraftig retning. Men pga av manglende mandat hjemmefra har resultatene uteblitt. Gapet mellom det forskerne sier er nødvendig og den global klimapolitikken FN klarer å produsere har økt hele tiden. Det ser ut til at COP 24 vil føye seg inn i denne rekken.

Denne nedslående utviklingen til tross har jeg kommet til at FNs klimakonvensjon er det beste rammeverket vi har til å oppnå globale klimamål. Det er her avtaler som binder nasjonalstatene kan etableres, og uten slike avtaler er utsiktene enda mørkere. Markedets evne til å snu utviklingen er utilstrekkelig – til dét er fossilindustriens motkrefter for sterke. Regionale og lokale myndigheter er ikke i stand til å løse oppgaven alene, og heller ikke individuell adferd. Alle disse aktørene trenger nasjonale retningslinjer og regelverk for å kunne gjøre klimavennlige valg. Men for å få til denne radikale snuoperasjonen trenger vi et folkelig engasjement som tvinger politikere til å vedta en langt mer handlekraftig klimapolitikk.

De neste to ukene i Katowice vil gi oss svar på om COP 24 vil bidra til å snu utviklingen. I mens går vi trolig mot en ny global utslippsrekord i 2018.